

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Μαδρίτη, 11.07.2019

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Σεμινάριο σχετικά με το ρόλο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) στην Ευρωζώνη, Υπουργείο Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας, Μαδρίτη, 10.07.2019

Πραγματοποιήθηκε, στις 10 Ιουλίου τ.έ., το πρώτο εν θέματι σεμινάριο, το οποίο έλαβε χώρα στο πλαίσιο της ενημέρωσης για τον ιδιαίτερο ρόλο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) στη σταθερότητα και την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής οικονομίας. Η Ισπανία κατέστη με αυτόν τον τρόπο η πρώτη χώρα που φιλοξένησε το εν λόγω σεμινάριο, το οποίο συνδιοργανώθηκε από το ισπανικό Υπουργείο Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας και τον ίδιο τον ΕΜΣ. Ως θεματολογία, κάλυψε το πρόγραμμα οικονομικής βοήθειας του ΕΜΣ για την ανακεφαλαίωση των ισπανικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων καθώς επίσης και τις προκλήσεις που σχετίζονται με τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες των αγορών. Ομιλητές ήταν σημαντικά πρόσωπα και αξιωματούχοι του ΕΜΣ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του οικείου Υπουργείου καθώς και ισπανικών οργανισμών σχετικών με την οικονομική σταθερότητα και ανάπτυξη. Στην παρουσίαση έγιναν αναφορές στην ιστορία του Μηχανισμού, την παρούσα κατάσταση αλλά και το μέλλον αυτού και του ευρώ, ενώ πέραν του ευρωπαϊκού συνόλου, έγινε αναφορά και στο ρόλο του Μηχανισμού στη διάσωση των ισπανικών τραπεζών.

Το σεμινάριο είχε τρία μέρη, από τα οποία καταγράφηκαν τα εξής:

Στο πρώτο σκέλος συζητήθηκε η βοήθεια του ΕΜΣ στην Ισπανία και η αποτίμηση του προγράμματος στην εν λόγω χώρα. Συγκεκριμένα, συγκρατήθηκαν τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τον κ. Rolf Strauch, Οικονομικό Διευθυντή του ΕΜΣ:

- Το 2011, οι ισπανικές τράπεζες χρειάστηκαν βοήθεια, προκειμένου να αποφευχθεί η κατάρρευσή τους. Ο ΕΜΣ έδωσε βοήθεια 41 δις ευρώ και τα αποτελέσματα έγιναν φανερά σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.
- Τα τρία σημεία που χαρακτήρισαν τη βοήθεια στην Ισπανία είναι:
 - Η βοήθεια κατευθύνθηκε στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.
 - Η διάρκειά της ήταν πολλή πιο σύντομη από αυτή που δόθηκε σε άλλα κράτη.
 - Δεν συμμετείχε καθόλου το Δ.Ν.Τ.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

- Πέραν της άμεσης χρηματοδότησης, το ισπανικό τραπεζικό σύστημα κατάφερε να ορθοποδήσει καθώς παράλληλα εφάρμοσε και πολλές ακόμη συστημικές αλλαγές, μειώνοντας τα κόστη λειτουργίας του και βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητά του.
 - Μερικές από τις δοκιμασίες που αντιμετωπίζει ακόμη και σήμερα η Ισπανία, είναι:
 - Το υψηλό χρέος (τόσο το δημόσιο όσο και το ιδιωτικό).
 - Η υψηλή ανεργία, η οποία παρόλο που έχει μειωθεί δραστικά, εξακολουθεί να είναι υψηλή, ιδιαίτερα στους νεότερους (15,3% για το 2018).
 - Η χαμηλή παραγωγικότητα.
- Συγκεκριμένα, στον τραπεζικό τομέα οι τωρινές δοκιμασίες είναι:
- Η κατάσταση της «κακής» τράπεζας Sareb.
 - Τα κέρδη των ισπανικών τραπεζών.
 - Η ανάγκη αύξησης του Δείκτη Κάλυψης Εξυπηρέτησης Χρέους (Coverage Ratio).

Σύμφωνα με τον κ. Jaime Ponce, Πρόεδρος του Ταμείου για την Τραπεζική Αναδιάρθρωση Ισπανίας (FROB):

- Το σημαντικότερο που πρέπει να επιτευχθεί είναι η αύξηση της εμπιστοσύνης προς το τραπεζικό σύστημα της χώρας.
- Είναι πολύ πιθανό ότι, κάποια στιγμή στο μέλλον, θα υπάρξει πάλι μία κρίση. Για το λόγο αυτό, πρέπει να ενισχυθεί ο ΕΜΣ, προκειμένου κρίσεις παρόμοιες με αυτές που έχουν ήδη συμβεί, να μη βλάψουν την οικονομία της Ευρώπης.
- Στην περίπτωση που η Ισπανία δεν είχε χρησιμοποιήσει τον Μηχανισμό, τα αποτελέσματα θα ήταν καταστροφικά, όχι μόνο για τον τραπεζικό τομέα αλλά και για ολόκληρη την οικονομία.
- Αυτό που επιδιώκεται ιδιαίτερα για το μέλλον, είναι η αποφυγή της κρατικής διάσωσης του τραπεζικού συστήματος (bail out) αλλά η διάσωση με ίδια μέσα (bail in), προκειμένου το βάρος να μην πέφτει στους φορολογούμενους.
 - Το συγκεκριμένο σημείο, σύμφωνα με τον κ. Strauch, είναι ιδιαίτερα πολύπλοκο, καθώς τα αποτελέσματα ορισμένες φορές μπορεί να είναι καταστροφικά τόσο για την τράπεζα όσο και για τους καταθέτες. Παράδειγμα που σύμφωνα με τον ίδιο δεν θέλουν να ξαναζήσουν, είναι η διάσωση bail in των κυπριακών τραπεζών.

Σε συνέχεια ερώτησης για το ισπανικό τραπεζικό σύστημα σήμερα, επισημάνθηκαν τα ακόλουθα:

- Το ισπανικό τραπεζικό σύστημα έχει βελτιωθεί εξαιρετικά.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

- Πρόκληση συνεχίζουν και αποτελούν τα μηδενικά και αρνητικά επιτόκια της Ε.Κ.Τ.
- Ιδιαίτερης σημασίας είναι η ψηφιοποίηση των τραπεζών προκειμένου να αναπτυχθούν περαιτέρω στο μέλλον.
- Επίσης, μετά την κρίση, έχουν εξισορροπήσει περισσότερο τους ισολογισμούς τους, προκειμένου να μειώσουν την αύξηση του χρέους.

Στο δεύτερο σκέλος του Σεμιναρίου, συζητήθηκε η κρατική χρηματοδότηση. Ομιλητές ήταν ο κ. . Siegfried Ruhl, Επικεφαλής Χρηματοδότησης και Επενδυτικών Σχέσεων του ΕΜΣ, η κα. Silke Weiss, Τομέας Χρηματοδότησης ΕΜΣ, η κα. Elena Aparici, Γενική Διευθύντρια του Κρατικού Ταμείου και Δημοσιονομικής Πολιτικής και ο κ. Ignacio Vicente, Επικεφαλής Οικονομικών Υπηρεσιών, του Επίσημου Πιστωτικού Ιδρύματος της Ισπανίας (ICO). Συντονίστρια ήταν η κα. Anabela Reis, εκπρόσωπος του ΕΜΣ.

Τα σημαντικότερα σημεία, στα οποία αναφέρθηκαν οι ομιλητές, ήταν τα εξής:

- Τα αποτελέσματα της επιτυχημένης βοήθειας που δόθηκε στην Ισπανία αποτυπώνονται:
 - ο Στα αυξημένα έσοδα του κράτους.
 - ο Οι δομές και η οργάνωση των τραπεζών έχουν αλλάξει και πλέον είναι παραγωγικότερες.
 - ο Στη συνεχή ανάπτυξη της οικονομίας.
 - ο Στην ανάπτυξη των εξαγωγών.
 - ο Στην επιστροφή επενδύσεων από την Ασία.
- Προκειμένου να αυξηθεί η εμπιστοσύνη στο κράτος είναι απαραίτητο:
 - ο Να μειωθεί το δημόσιο χρέος.
 - ο Να αυξηθεί το πλεόνασμα του κράτους.
 - ο Να δοθούν τα κατάλληλα μέτρα προς τα άτομα που είχαν πληγεί περισσότερο κατά τη διάρκεια της κρίσης.
- Η Ε.Ε. συνεχίζει και αναπτύσσεται και αυτό φαίνεται στο ότι πολλοί επενδυτές έχουν επιστρέψει σε αυτήν. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι έχουν γίνει και αγορές των χρηματοπιστωτικών προϊόντων του ΕΜΣ από σημαντικούς επενδυτές αλλά και από Κεντρικές Τράπεζες της Ασίας.
- Έγινε αναφορά στα θετικά αποτελέσματα ολόκληρης της Ε.Ε. καθώς όλες πλέον οι χώρες, ακόμα και αυτές που αντιμετώπισαν μεγάλα προβλήματα, Ιταλία και Ελλάδα, μπορούν και χρηματοδοτούνται από μόνες τους.

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

- Επίσης ιδιαίτερης σπουδαιότητας και σημαντικών αποτελεσμάτων είναι τα «πράσινα» ομόλογα, ενώ ο χρηματοπιστωτικός τομέας μπορεί να επηρεάζει ιδιαίτερα θετικά τη βιώσιμη ανάπτυξη. Υπολογίζεται ότι αυτά θα συνεχίσουν να αυξάνονται στο μέλλον και αυτό κυρίως επειδή:
 - Η κλιματική αλλαγή αποτελεί μεγάλο κίνδυνο για το μέλλον.
 - Τα επιτόκια παραμένουν χαμηλά, οπότε επιλέγεται η εναλλακτική και πιο βιώσιμη επένδυση.
 - Οι χώρες και η Ε.Ε. ξεκινούν να εφαρμόζουν κανονισμούς, προκειμένου να επιτευχθεί μια ανάπτυξη βιώσιμη, υποχρεώνοντας τη χρήση των πιο οικολογικών πρακτικών.
- Η τεχνολογία έχει αλλάξει αρκετά τον χρηματοπιστωτικό τομέα, ενώ πλέον είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στην ανάλυση των αποτελεσμάτων. Σύμφωνα με τους ομιλητές, οι άνθρωποι θα είναι αυτοί που θα συνεχίζουν να λαμβάνουν τις αποφάσεις, όμως θα έχουν στη διάθεσή τους τελειότερα εργαλεία για τη αποφυγή λαθών.

Σε ερώτηση σχετικά με το μέλλον της οικονομίας και του ΕΜΣ τα επόμενα πέντε με δέκα έτη, αναφέρθηκαν τα εξής:

- Το μέλλον είναι αβέβαιο, ωστόσο είναι εφικτό να προβλεφθεί. Σε κάθε περίπτωση, είναι έντονη η ανάγκη προστασίας ενάντια σε οποιαδήποτε πιθανή κρίση και σε μεγάλο βαθμό, μπορεί να συμβάλει σε αυτό η ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης. Επιπροσθέτως, κρίνεται αναγκαία η διατήρηση της σταθερότητας.

Στο τρίτο και τελευταίο σκέλος του Σεμιναρίου έγινε αναφορά στο μέλλον της οικονομικής αρχιτεκτονικής της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Για δεύτερη φορά ομιλητής ήταν ο κ. Rolf Strauch ενώ από το Υπουργείο Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας της Ισπανίας συμμετείχε η κα. Carla Díaz, Επικεφαλής των Ευρωπαϊκών Οικονομικών Υποθέσεων. Την ομιλία συντόνιζε η κα. Paloma Marín, Διευθύντρια Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων της Τράπεζας της Ισπανίας.

Τα κυριότερα σημεία της ομιλίας ήταν τα εξής:

- Η δημιουργία του Μηχανισμού επιτεύχθηκε προκειμένου να χρηματοδοτούνται τα κράτη μέλη σε περίπτωση που υπάρξει ανάγκη. Οι στόχοι που είχαν τεθεί έχουν εκπληρωθεί σε μεγάλο βαθμό. Παρόλα αυτά, δεν επαναπαύονται αλλά συνεχίζουν να εργάζονται σκληρά για την πρόληψη μελλοντικών κρίσεων.
- Πλέον, δεν είναι απαραίτητη η συμβολή του ΔΝΤ, καθώς ο ΕΜΣ μπορεί να καλύψει τις ανάγκες των κ-μ.

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΜΑΔΡΙΤΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.

- Σημαντικό ρόλο στο μέλλον θα έχει η περαιτέρω ενίσχυση της Τραπεζικής Ένωσης. Είναι αναγκαίο να υπάρχει η εγγύηση και η εμπιστοσύνη των τραπεζών, ανεξαρτήτως της χώρας στην οποία ανήκουν.
- Είναι πιθανόν να χρειαστεί η καθιέρωση κοινής δημοσιονομικής πολιτικής, προκειμένου να εναρμονιστεί η ανάπτυξη της Ε.Ε..

Στην ολοκλήρωση του σεμιναρίου, ο κ. Kalin Anev Janse, Γενικός Γραμματέας του ΕΜΣ ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι ο Μηχανισμός ήταν ιδιαίτερα σημαντικός για τη συνοχή της Ε.Ε. και εάν αυτός δεν είχε δημιουργηθεί και εφαρμοστεί, χώρες όπως η Πορτογαλία και η Ελλάδα θα είχαν αποχωρήσει από την Ευρωζώνη. Υπολογίζεται ότι τα επόμενα χρόνια, θα δίνονται συνολικά στην αγορά ομόλογα αξία 300 δις ευρώ ανά έτος καθώς οι επενδυτές εμπιστεύονται όλο και περισσότερο την Ε.Ε.. Χαρακτηριστικό είναι ότι η ανεργία σε αυτήν έχει πέσει σε ιδιαίτερα χαμηλά ποσοστά, ενώ παρά το γεγονός ότι το ποσοστό του χρέους σε σχέση με το ΑΕΠ αυξάνεται σε πολλές αγορές, στην Ευρώπη αυτός μειώνεται. Επιπλέον, η Ρωσία επενδύει όλο και περισσότερο στο ευρώ, ενώ επενδύσεις από την Ασία έχουν επιστρέψει στην Ευρώπη. Μεταξύ των εμποδίων που πρέπει να επιλυθούν είναι και η διευκόλυνση της μεταφοράς κεφαλαίων μεταξύ των κ-μ. Τέλος, εξέφρασε την πεποίθησή του ότι στο μέλλον ο κόσμος θα έρθει αντιμέτωπος με περισσότερες κρίσεις και προκλήσεις, όπως η κλιματική αλλαγή (πλέον αποκαλούμενη και extreme weather climate change, ακραίες καιρικές συνθήκες), ωστόσο η Ε.Ε. θα έχει προετοιμαστεί για την αποφυγή τους.

Εν κατακλείδι, κάτι που επίσης επισημάνθηκε με έμφαση ήταν η δεκτικότητα και διάθεση στενής συνεργασίας των ισπανικών οργανισμών και τραπεζών με τον Μηχανισμό, καθώς ενώ αρχικά ο ΕΜΣ φοβόταν ότι θα υπήρχε αρνητική στάση απέναντί τους, αποδείχτηκε από την πρώτη στιγμή, ότι οι ισπανικοί θεσμοί και οι τράπεζες ήταν ιδιαίτερα ανοιχτοί και άψογοι στη συνεργασία.

Αλία Ν. Παπαναστασίου
Σύμβουλος Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Α΄
Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης